



Beskyttelses- og risikofaktorer

En beskyttelsesfaktor er en hvilken som helst faktor hos barnet/ungdommen som kan knyttes til redusert sannsynlighet for en fremtidig negativ psykososial utvikling. Beskyttende faktorer øker sannsynligheten for at risikobarn/ungdom ikke utvikler problematferd eller får tilpasningsproblemer i voksen alder. Disse faktorene fungerer som et «skjold» mot konsekvensene av å befinne seg i en sone med økt risikofaktorer.

Risikofaktorer er de faktorer hos barnet/ungdommen eller i oppvekstmiljøet som kan gi økt sannsynlighet for negativ psykososial utvikling. Disse kan finnes hos barnet selv eller utenfor (i miljøet rundt) og de kan ha mange ulike former. Dersom en eller flere risikofaktorer opptrer på samme tid, har barnet/ungdommen større risiko for å utvikle problemer og kan gi eventuelle tilpasningsproblemer i voksen alder. Kjennskap til disse er derfor viktig for å kunne utvikle tiltak som reduserer risikofaktorer og styrker beskyttelsesfaktorene.

BESKYTTELSES- OG RISIKOFAKTORER		
	Beskyttelsesfaktorer	Risikofaktorer
Individnivå	<ul style="list-style-type: none">• Sosial kompetanse• Godt selvbilde og fremtidsoptimisme• Kreativ, innehar hobbyer• Kunnskapsrik• Medfødt robusthet og kapasitet• Opplevelse av mening og sammenheng.• Blir sett og anerkjent	<ul style="list-style-type: none">• Positive holdninger til rusmisbruk• Fremtidspessimisme• Språkvansker• Sliter med å få venner• Gjør seg dårlig forstått• Mobber eller plager andre• Liten grad av selvkontroll, høy grad av aggresjon• Lavt selvbilde og psykiske plager• Stille og innadventt• Mangler noen ferdigheter som en normalt kan forvente i gitt alder

Familie	<ul style="list-style-type: none"> • God, stabil, trygg og forutsigbar omsorgssituasjon. • God kommunikasjon • Deltakende foreldre/foresatte/omsorgspersoner • God relasjon og kommunikasjon til familie/foresatte og andre voksne i skole, barnehage, fritidsaktiviteter og lignende. • Autoritativ oppdragelse (balanse mellom kontroll og varme) • Høyere sosioøkonomisk status • Engasjerte omsorgspersoner/familie • Enighet mellom barnets sentrale omsorgspersoner om verdier, veivalg, oppdragelse og lignende 	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende tilsyn • Tilknytningsproblemer • Manglende interesse for barnet • Dårlig samspill i familien og mye konflikter • Seksuelle og fysiske overgrep • Lav sosioøkonomisk status • Psykiske lidelser hos foreldre/foresatte/omsorgspersoner • Rusmisbruk • Fattigdom, arbeidsledighet, lite ressurser
Venner	<ul style="list-style-type: none"> • Nettverk av venner på skole/barnehage og fritidsarenaer • Tydelige normer og prososiale venner • Tilhørighet og tilknytning • Samme mulighet som jevnaldrende til å delta på sosiale aktiviteter/tilbud • Innehar venner og tilhører et sosialt nettverk 	<ul style="list-style-type: none"> • Få eller ingen venner, lite nettverk • Rusmisbruk og kriminalitet hos venner • Utestenging • Lav sosial status i vennegruppen og blant jevnaldrende • Manglende venner • Manglende fritidsaktiviteter med venner jevnaldrende • Venners antisosiale normer
Barnehage og skole	<ul style="list-style-type: none"> • Høy grad av trivsel • Positive opplevelser og aktiviteter • Blir sett og anerkjent • Voksne som tar ansvar for relasjoner • Får utvikle sin kompetanse • Innehar venner og er inkludert i grupper • Trygge, positive og anerkjennende lærere/voksne 	<ul style="list-style-type: none"> • Mobbing • Lese og skrivevansker, språkvansker • Fravær • Dårlig skoleklima/miljø • Lave forventninger • Manglende oppfølging/ressurser fra hjemmet opp mot skole/barnehage • Manglende interesse for skolen • Blir ikke sett/anerkjent • Blir utestengt, dårlig likt, lite venner, dårlig nettverk • Dårlig relasjon til de voksne og/eller andre barn • Manglende rom for medvirkning

Nærmiljø	<ul style="list-style-type: none"> • Felles verdier- sunne verdier • Betydningsfulle voksne • Samfunnsstruktur som støtter mestringsstrategier • Delta på minst en fritidsaktivitet et fritidstilbud • Prososiale venner (gode venner som har til hensikt å støtte, hjelpe eller være til nytte) • Opplevelse av tilhørighet og mestring. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dårlig boforhold/miljø • Høy kriminalitet • Fattigdom • Få ressurser til forebyggende arbeid • Manglende fritidstilbud/klubber • Manglende deltakelse i aktivitetstilbud/fritidsaktivitet.
-----------------	---	---